ٱلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

કિતાબ પઢને કી દુઆ

અઝ : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ **મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી** دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

દીની કિતાબ યા ઈસ્લામી સબક પઢને સે પહલે ઝૈલ મેં દી હુઈ દુઆ પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. દુઆ યેહ હૈ :

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَام

તરજમા : એ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમ પર ઈલ્મો હિક્મત કે દરવાઝે ખોલ દે ઔર હમ પર અપની રહમત નાઝિલ ફરમા ! એ અઝમત ઔર બુઝુર્ગી વાલે !

(المُستطرَف ج١ص٤٠دارالفكر بيروت)

નોટ : અવ્વલ આખિર એક એક બાર દુરૂદ શરીફ પઢ લીજિયે.

તાલિબે ગમે મદીના
વ બકીઅ
વ મગ્ફિરત
13 શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1428 હિ.

કફન ચોરોં કે ઈન્કિશાફાત

યેહ રિસાલા (**કફન ચોરોં કે ઈન્કિશાફાત**)

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ **મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રઝવી ઝિયાઈ** دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه ને **ઉર્દૂ** ઝબાન મેં તહરીર ફરમાયા હૈ.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી) ને ઈસ રિસાલે કો **ગુજરાતી** રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઔર **મકતબતુલ મદીના** સે શાએઅ કરવાયા હૈ. ઈસ મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી પાએં તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મક્તૂબ, ઈમેઈલ યા sms) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઈયે.

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી)
મકતબતુલ મદીના, સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને, તીન દરવાઝા, અહમદઆબાદ-1, ગુજરાત, ઈન્ડિયા
MO. **9898732611** E-mail : **hindibook@dawateislamihind.net**

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

કફન ચોરોં કે ઇન્કિશાફાત

શૈતાન લાખ સુસ્તી દિલાએ મગર યેહ રિસાલા (19 સફહાત) મુકમ્મલ પઢ લીજિયે إِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ નમાઝોં ઔર નેકિયોં કી રગ્બત ઔર ગુનાહોં સે નફરત બઢેગી.

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત

નબિયોં કે સરદાર, મક્કી મદની આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને દિલ નશીન હૈ : "જબ જુમે'રાત કા દિન આતા હૈ **અલ્લાહ** પાક ફિરિશ્તોં કો ભેજતા હૈ જિન કે પાસ ચાંદી કે કાગઝ ઔર સોને કે કલમ હોતે હૈં વોહ લિખતે હૈં, કૌન **યૌમે જુમે'રાત** ઔર **શબે જુમુઆ** મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢતા હૈ." (اَلْفِرْدَوْس ج ١ ص ١٨٤ حديث ٦٨٨)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴿1﴾ એક કફન ચોર કી આપબીતી (હિકાયત)

હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે દસ્તે મુબારક પર એક ઐસે **કફન ચોર** ને તૌબા કી જિસ ને સેંકડોં કફન ચુરાએ થે. હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે ઇસ્તિફસાર (યા'ની પૂછને) પર ઉસ ને તીન કબ્રોં કે **પુર અસરાર વાકિઆત** બયાન કિયે. ચુનાન્ચે ઉસ ને કહા :

આગ કી ઝન્જીરેં

એક બાર મૈં ને એક કબ્ર ખોદી તો ઉસ મેં એક દિલ હિલા દેને વાલા મન્ઝર થા ! ક્યા દેખતા હૂં કે **મુર્દે કા ચેહરા સિયાહ હૈ, હાથ પાઉં મેં આગ કી ઝન્જીરેં હૈં ઔર ઉસ કે મુંહ સે ખૂન ઔર પીપ જારી હૈ.** નીઝ ઉસ સે ઈસ કદર બદબૂ આ રહી થી કે દિમાગ ફટા જા રહા થા. યેહ ખૌફનાક મન્ઝર દેખ કર મૈં ડર કર ભાગને હી વાલા થા કે **મુર્દા બોલ પડા :** ક્યૂં ભાગતા હૈ ? આ, ઔર સુન, કે મુઝે કિસ ગુનાહ કી સઝા મિલ રહી હૈ ! મૈં મુર્દે કી પુકાર સુન કર ઠિઠક કર ખડા હો ગયા ઔર તમામ હિમ્મત ઈકટ્ઠી કર કે કબ્ર કે કરીબ ગયા ઔર જબ અન્દર ઝાંક કર દેખા તો અઝાબ કે ફિરિશ્તે ઉસ કી ગરદન મેં **આગ કી ઝન્જીરેં** બાંધે બૈઠે થે. મૈં ને મુર્દે સે પૂછા : તૂ કૌન હૈ ? ઉસ ને જવાબ દિયા : "મૈં મુસલ્માન ઈબ્ને મુસલ્માન હૂં મગર અફ્સોસ ! મૈં **શરાબી** ઔર **ઝાની** થા ઔર ઈસી બદ મસ્તી કી હાલત મેં મરા ઔર અઝાબ મેં ગિરિફ્તાર હો ગયા." અપના બયાન જારી રખતે હુએ ઉસ કફન ચોર ને મઝીદ બતાયા :

કાલા મુર્દા

એક ઔર મૌકઅ પર જબ કફન ચુરાને કી ગરઝ સે મૈં ને કબ્ર ખોદી તો **એક કાલા મુર્દા ઝબાન નિકાલે ખડા હો ગયા ! ઉસ કે ચારોં તરફ આગ લપક રહી થી, ફિરિશ્તે ઉસ કે ગલે મેં ઝન્જીરેં બાંધે ખડે થે.** ઉસ શખ્સ ને મુઝે દેખતે હી પુકારા : "ભાઈ ! મૈં સખ્ત પ્યાસા હૂં મુઝે થોડા સા પાની પિલા દો." ફિરિશ્તોં ને મુઝ સે કહા : ખબરદાર ! ઈસ **બે નમાઝી** કો પાની મત દેના. ફિર મૈં ને હિમ્મત કર કે ઉસ મુર્દે સે પૂછા : તૂ કૌન થા ઔર તેરા જુર્મ ક્યા હૈ ? ઉસ ને જવાબ દિયા : "મૈં મુસલ્માન થા મગર અફ્સોસ ! મૈં ને **અલ્લાહ** કરીમ કી બહુત ના ફરમાનિયાં કી હૈં ઔર મેરી તરહ બહુત સે ગુનાહગાર અઝાબ મેં ગિરિફ્તાર હૈં." ઉસ ને મઝીદ કહા :

કબ્ર મેં બાગ

ઈસી તરહ એક દફ્આ મૈં ને એક કબ્ર ખોદી તો **વોહ અન્દર સે બહુત વસીઅ થી ઔર એક નિહાયત ખુશનુમા બાગ દેખા જિસ મેં નહરેં બહ રહી થીં, એક હસીનો જમીલ નૌ જવાન ઉસ બાગ મેં મઝે લૂટ રહા થા.** મૈં ને ઉસ સે પૂછા : તુઝે કિસ અમલ કે સબબ યેહ ઈન્આમ મિલા હૈ ? વોહ બોલા : મૈં ને એક વાઈઝ (યા'ની વા'ઝ કરને વાલે) સે સુના થા કે જો શખ્સ **આશૂરે કે રોઝ છ૬ રકઅત નફલ** પઢે **અલ્લાહ** પાક ઉસ કી મગ્ફિરત ફરમા દેતા હૈ. લિહાઝા મૈં હર સાલ આશૂરે કે દિન 6 રકઅતેં પઢા કરતા થા.

(راحتُ الْقُلُوب ص ٦٠ مُلَخّصاً)

﴾2﴿ પાંચ કબ્રેં (હિકાયત)

ખલીફા અબ્દુલ મલિક કે પાસ એક બાર એક શખ્સ ઘબરાયા હુવા હાઝિર હુવા ઔર કહને લગા : **આલીજાહ !** મૈં બેહદ ગુનાહગાર હૂં ઔર જાનના ચાહતા હૂં કે મેરે લિયે મુઆફી ભી હૈ યા નહીં ? **ખલીફા** ને કહા : ક્યા તેરા ગુનાહ ઝમીનો આસ્માન સે ભી બડા હૈ ? જવાબ દિયા : બડા હૈ. **ખલીફા** ને કહા : ક્યા તેરા ગુનાહ લૌહો કલમ સે ભી બડા હૈ ? ઉસ ને કહા : બડા હૈ : પૂછા : ક્યા તેરા ગુનાહ અર્શો કુર્સી સે ભી બડા હૈ ? જવાબ દિયા : બડા હૈ. **ખલીફા** ને કહા : ભાઈ યકીનન તેરા ગુનાહ **અલ્લાહ** પાક કી રહમત સે તો બડા નહીં હો સકતા. યેહ સુન કર ઉસ કે સીને મેં થમા હુવા તૂફાન આંખોં કે ઝરીએ ઉમંડ આયા ઔર ઉસ ને રોના શુરૂઅ કર દિયા ! **ખલીફા** ને કહા : ભઈ આખિર મુઝે પતા ભી તો ચલે કે તુમ્હારા ગુનાહ ક્યા હૈ ? ઈસ પર ઉસ ને કહા : **હુઝૂર !** મુઝે આપ કો

બતાતે હુએ બેહદ નદામત હો રહી હૈ તાહમ અર્ઝ કિયે દેતા હૂં, શાયદ મેરી તૌબા કી કોઈ સૂરત નિકલ આએ. યેહ કહ કર ઉસ ને અપની **દાસ્તાને દહશત નિશાન** સુનાની શુરૂઅ કી. કહને લગા : આલીજાહ ! મૈં એક **કફન ચોર** હૂં, આજ રાત મૈં ને **પાંચ કબ્રોં** સે ઈબ્રત હાસિલ કી ઔર તૌબા પર આમાદા હુવા.

શરાબી કા અન્જામ

કફન ચુરાને કી ગરઝ સે મૈં ને જબ **પહલી કબ્ર** ખોદી તો મુર્દે કા મુંહ કિબ્લે સે ફિરા હુવા થા. મૈં ખૌફઝદા હો કર જૂં હી પલટા, કે એક ગૈબી આવાઝ ને મુઝે ચૌંકા દિયા. કોઈ કહ રહા થા : "ઈસ મુર્દે સે અઝાબ કા સબબ તો દરયાફ્ત કર લે." મૈં ને ઘબરા કર કહા : મુઝ મેં હિમ્મત નહીં, તુમ હી બતાઓ ! આવાઝ આઈ : યેહ શખ્સ **શરાબી** ઔર **ઝાની** થા.

ખિન્ઝીર નુમા મુર્દા

દૂસરી કબ્ર ખોદી તો એક દિલ હિલા દેને વાલા મન્ઝર મેરી આંખોં કે સામને થા ! ક્યા દેખતા હૂં કે **મુર્દે કા મુંહ ખિન્ઝીર જૈસા હો ચુકા હૈ ઔર તૌક વ ઝન્જીર મેં જકડા હુવા હૈ.** ગૈબ સે આવાઝ આઈ : યેહ **ઝૂટી કસમેં** ખાતા ઔર **હરામ** ખાતા થા.

આગ કી કીલેં

તીસરી કબ્ર ખોદી તો ઉસ મેં ભી એક ભયાનક મન્ઝર થા. **મુર્દા ગુદ્દી કી તરફ ઝબાન નિકાલે હુએ થા ઔર ઉસ કે જિસ્મ મેં આગ કી કીલેં ઠુકી હુઈ થીં.** ગૈબી આવાઝ ને બતાયા : યેહ **ગીબત** કરતા, **ચુગલી** ખાતા ઔર લોગોં કો આપસ મેં **લડવાતા** થા.

આગ કી લપેટ મેં

ચૌથી કબ્ર ખોદી તો મેરી નિગાહોં કે સામને એક બેહદ સન્સની ખેઝ મન્ઝર થા ! **મુર્દા આગ મેં ઉલટ પલટ હો રહા થા ઔર ફિરિશ્તે ઉસ કો આગ કે ગુર્ઝોં** (યા'ની આતશીં હથોડોં) **સે માર રહે થે.** મુઝ પર એક દમ દહશત તારી હો ગઈ ઔર મૈં ભાગ ખડા હુવા. મગર મેરે કાનોં મેં એક ગૈબી આવાઝ ગૂંજ રહી થી કે યેહ બદ નસીબ **નમાઝ** ઔર **રોઝએ રમઝાન** મેં સુસ્તી કિયા કરતા થા.

જવાની મેં તૌબા કા ઇન્આમ

પાંચવીં કબ્ર જબ ખોદી તો ઉસ કી હાલત ગુઝશ્તા ચારોં કબ્રોં સે બિલ્કુલ બર અક્સ (યા'ની ઉલટ) થી. **કબ્ર હદ્દે નઝર તક વસીઅ થી, અન્દર એક તખ્ત પર ખૂબ સૂરત નૌ જવાન બૈઠા હુવા થા.** ગૈબી આવાઝ ને બતાયા : ઈસ ને જવાની મેં તૌબા કર લી થી ઔર **નમાઝ વ રોઝે** કા સખ્તી સે પાબન્દ થા. **(تذكرة الواعظين ص٦١٢ ملخّصاً)**

﴾3, 4﴿ ખોપડી મેં સીસા ભરા હુવા થા (હિકાયત)

﴾3﴿ **હઝરતે** અબ્દુલ મુઅમિન બિન અબ્દુલ્લાહ બિન ઈસા رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં કે એક **કફન ચોર** જિસ ને તૌબા કર લી થી, ઉસ સે મૈં ને દરયાફ્ત કિયા કે કફન ચોરી કે દૌર મેં અગર તુમ ને કોઈ **સન્સની ખેઝ** ચીઝ દેખી હો તો બતાઓ. ઈસ પર ઉસ ને કહા કે મૈં ને એક બાર એક શખ્સ કી કબ્ર ખોદી તો ઉસ કે તમામ જિસ્મ મેં **કીલેં** ઠુકી હુઈ થીં ઔર એક બડી **કીલ** ઉસ કે સર મેં જબ કે દૂસરી દોનોં ટાંગોં કે બીચ મેં પૈવસ્ત થી. ﴾4﴿ એક ઔર **કફન ચોર** સે દરયાફ્ત કિયા ગયા તો ઉસ ને બતાયા કે **મૈં ને એક ખોપડી દેખી જિસ મેં સીસા પિઘલા કર ભરા ગયા થા.**

(شرح الصدور ص ١٧٣)

﴾5﴿ પુર અસરાર અન્ધા (હિકાયત)

એક અન્ધા ભિકારી થા જો અપની આંખેં છુપાએ રખતા થા, ઉસ કા સુવાલ કરને કા અન્દાઝ બડા અજીબ થા, વોહ લોગોં સે કહતા : "જો મુઝે કુછ દેગા ઉસ કો એક અજીબ બાત સુનાઊંગા ઔર જો ઝાઈદ દેગા ઉસ કો એક અજીબ ચીઝ દિખાઊંગા ભી." **અબૂ ઈસ્હાક ઈબ્રાહીમ** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْكَرِيْم ફરમાતે હૈં : કિસી ને ઉસ કો કુછ દિયા તો મૈં ઉસ કે પાસ ખડા હો ગયા. **ઉસ ને અપની આંખેં દિખાઈ, મૈં યેહ દેખ કર હૈરાન રહ ગયા કે ઉસ કી આંખોં કી જગહ દો સૂરાખ થે જિન સે આર પાર નઝર આતા થા.** અબ ઉસ ને અપની **દાસ્તાને હૈરત નિશાન** સુનાની શુરૂઅ કી, કહને લગા : મૈં અપને શહ્ર કા નામી ગિરામી **કફન ચોર** થા ઔર લોગ મુઝ સે બેહદ ખૌફઝદા રહતે થે, ઇત્તિફાક સે શહ્ર કા **કાઝી** (યા'ની જજ) બીમાર પડ ગયા, ઉસ કો જબ અપને બચને કી ઉમ્મીદ ન રહી તો ઉસ ને મુઝે (બતૌરે રિશ્વત) **સો દીનાર** ભિજવા કર કહલા ભેજા કે મૈં ઇન સો દીનારોં કે ઝરીએ અપના **કફન** તુઝ સે મહફૂઝ કરના ચાહતા હૂં. મૈં ને હામી ભર લી. ઇત્તિફાકન વોહ તન્દુરુસ્ત હો ગયા મગર કુછ અર્સે કે બા'દ ફિર બીમાર હો કર મર ગયા. મૈં ને સોચા કે (રિશ્વત કી) વોહ રકમ તો પહલે મરઝ કી થી. લિહાઝા મૈં ને ઉસ કી કબ્ર ખોદ ડાલી. કબ્ર મેં અઝાબ કે આસાર થે ઔર **કાઝી** (જજ) **કબ્ર મેં બૈઠા હુવા થા ઔર ઉસ કે બાલ બિખરે હુએ થે ઔર આંખેં સુર્ખ હો રહી થીં. ઇતને મેં મૈં ને અપને ઘુટનોં મેં દર્દ મહસૂસ કિયા ઔર એક દમ કિસી ને મેરી આંખોં મેં ઉંગ્લિયાં ઘોંપ કર મુઝે અન્ધા કર દિયા ઔર કહા : ઐ બન્દએ ખુદા ! અલ્લાહ પાક કે ભેદોં પર ક્યૂં મુત્તલઅ હોતા હૈ ?** (شرح الصدور ص ١٨٠)

કબ્ર મેં દફ્ન ન હોં તબ ભી જઝા વ સઝા કા સિલ્સિલા હોતા હૈ

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઇયો ! કબ્ર કા અઝાબ હક હૈ. અઝાબે કબ્ર દર અસ્લ અઝાબે બરઝખ હી કો કહતે હૈં. ઇસે **અઝાબે કબ્ર** ઇસ લિયે કહતે હૈં કે ઉમૂમન લોગ કબ્ર હી મેં દફ્ન હોતે હૈં વરના ખ્વાહ કોઈ શખ્સ જલ જાએ, ડૂબ જાએ, ઉસ કો મછલિયાં ખા જાએં, જંગલ મેં દરિન્દે ફાડ ખાએં, કીડે મકોડે ખા જાએં, યા હવા મેં ઉસ કી રાખ ઉડા દી જાએ હર સૂરત મેં ઉસ કે સાથ જઝા વ સઝા કા સિલ્સિલા હોગા.

બરઝખ કે મા'ના

બરઝખ કે લફ્ઝી મા'ના આડ ઔર પર્દા કે હૈં ઔર મરને કે બા'દ સે લે કર કિયામત મેં ઉઠને તક કા વક્ફા ''બરઝખ'' કહલાતા હૈ. ચુનાન્ચે બરઝખ કે મુતઅલ્લિક પારહ 18 **સૂરતુલ મુઅમિનૂન** આયત 100 મેં **અલ્લાહ** કરીમ ફરમાતા હૈ :

وَمِنْ وَّرَآىِٕهِمْ بَرْزَخٌ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ۝۱۰۰

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ઉન કે આગે એક આડ હૈ ઉસ દિન તક જિસ દિન ઉઠાએ જાએંગે.

હઝરતે સય્યિદુના મુજાહિદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَاحِد ઈસ આયત કી તફ્સીર મેં ફરમાતે હૈં કે : **مَابَيْنَ الْمَوْتِ اِلَى الْبَعْثِ**- યા'ની **બરઝખ** સે મુરાદ મૌત સે લે કર કિયામત કે દિન દોબારા ઉઠાએ જાને કી મુદ્દત હૈ.

(تفسیر طبری ج۹ ص ۲۴۳)

અઝાબે કબ્ર કા કુરઆન સે સુબૂત

અઝાબે કબ્ર કુરઆને પાક સે સાબિત હૈ. ચુનાન્ચે પારહ 29 **સૂરએ નૂહ** આયત 25 મેં હઝરતે સય્યિદુના નૂહ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કી

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મૈં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (جمع الجوامع)

ના ફરમાન કૌમ કે તૂફાન મેં ગરક હોને કે બા'દ અઝાબે કબ્ર મેં મુબ્તલા હોને કા ઈસ તરહ બયાન હૈ :

مِمَّا خَطِيْٓـٰٔتِهِمْ اُغْرِقُوْا فَاُدْخِلُوْا نَارًا (پ۲۹،نوح:۲۵)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : અપની કૈસી ખતાઓં પર ડુબોએ ગએ ફિર આગ મેં દાખિલ કિયે ગએ.

ઈસ આયતે મુબારકા કે ઈસ હિસ્સે "ફિર આગ મેં દાખિલ કિયે ગએ" કી તફસીર મેં લિખા હૈ : هِيَ نَارُ الْبَرْزَخِ وَالْمُرَادُ عَذَابُ الْقَبْرِ۔ યા'ની ઉસ આગ સે મુરાદ **બરઝખ** કી આગ હૈ ઔર મુરાદ **અઝાબે કબ્ર** હૈ.

(روح المعانی جزء ۲۹ ص ۱۲۵)

અઝાબે કબ્ર કે મુતઅલ્લિક પારહ 24 **સૂરતુલ મુઅમિન** આયત 46 મેં **અલ્લાહ** કરીમ ફરમાતા હૈ :

اَلنَّارُ یُعْرَضُوْنَ عَلَیْهَا غُدُوًّا وَّ عَشِیًّا ۚ وَ یَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ ۫ اَدْخِلُوْۤا اٰلَ فِرْعَوْنَ اَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿۴۶﴾

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : આગ જિસ પર સુબ્હો શામ પેશ કિયે જાતે હૈં. ઔર જિસ દિન કિયામત કાઈમ હોગી હુક્મ હોગા ફિરઔન વાલોં કો સખ્ત તર અઝાબ મેં દાખિલ કરો.

ઈસ આયત મેં વાઝેહ તૌર પર **અઝાબે કબ્ર** કા બયાન હૈ ઈસ તરહ, કે اَشَدَّ الْعَذَابِ (યા'ની સખ્ત તર અઝાબ) સે જહન્નમ કા અઝાબ મુરાદ હૈ જો કિયામત કે દિન હોગા ઈસ સે પહલે જો અઝાબ હૈ વોહ અઝાબ, **અઝાબે કબ્ર** હૈ. (નુઝ્હતુલ કારી, જિ. 2, સ. 862, عمدة القاری ج۶ ص۲۷۴)

અઝાબે કબ્ર કા તઝકિરા કરતે હુએ પારહ 11 **સૂરતુત્તૌબહ** આયત 101 મેં ઈર્શાદ હોતા હૈ :

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّوْنَ اِلٰى عَذَابٍ عَظِيْمٍ ﴿۱۰۱﴾

(پ۱۱، التوبة:۱۰۱)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : જલ્દ હમ ઉન્હેં દોબારા અઝાબ કરેંગે ફિર બડે અઝાબ કી તરફ ફેરે જાએંગે.

મુનાફિકીન કી રુસ્વાઈ

હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا મઝકૂરા આયતે મુબારકા કી તફસીર કરતે હુએ ફરમાતે હૈં કે **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને જુમુઆ કે દિન ખુત્બા દિયા ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા : "ઐ ફુલાં ખડે હો જા ઔર નિકલ જા ક્યૂંકે તૂ મુનાફિક હૈ." આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને **મુનાફિકોં** કા નામ લે લે કર ઉન કો મસ્જિદ સે નિકાલ દિયા ઔર ઉન કો ખૂબ રુસ્વા કિયા. ફિર **હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ** رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ મસ્જિદ મેં દાખિલ હુએ તો એક શખ્સ ને **હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ** رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે કહા : આપ કો ખુશ ખબરી હો, **અલ્લાહ** પાક ને આજ મુનાફિકીન કો ઝલીલો રુસ્વા કર દિયા હૈ. **હઝરતે સય્યિદુના** ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا ને ફરમાયા કે મસ્જિદ સે ઝલીલ હો કર નિકાલા જાના પહલા અઝાબ થા ઔર દૂસરા અઝાબ, **અઝાબે કબ્ર** હૈ.

(مُلَخّص اَز: تفسیرِ طَبَری، ج ٦ ص ٤٥٧، عمدةُ القاری ج٦ ص ٢٧٤, નુઝ્હતુલ કારી, જિ. 2, સ. 862)

અઝાબે કબ્ર કા હદીસ સે સુબૂત

અઝાબે કબ્ર કે સુબૂત મેં બે શુમાર અહાદીસે મુબારકા વારિદ હૈં. ઉન મેં સે સિર્ફ એક હદીસે પાક પેશે ખિદમત હૈ ચુનાન્ચે દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં : عَذَابُ الْقَبْرِ حَقٌّ- યા'ની કબ્ર કા અઝાબ હક હૈ. (نَسائی ص۲۲۵ حدیث ۱۳۰۵)

સદરુશ્શરીઅહ, બદરુત્તરીકહ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي ફરમાતે હૈં : **અઝાબે કબ્ર કા ઈન્કાર વોહી કરેગા જો ગુમરાહ હૈ.** (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 113)

હમ ક્યૂં પરેશાન હૈં ?

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! اَلْحَمْدُ لِلّٰه ! હમ મુસલ્માન હૈં ઔર મુસલ્માન કા હર કામ **અલ્લાહ** પાક ઔર ઉસ કે હબીબ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ખુશનૂદી કે લિયે હોના ચાહિયે, મગર અફ્સોસ ! આજ હમારી અક્સરિય્યત નેકી કે રાસ્તે સે દૂર હોતી જા રહી હૈ, શાયદ ઈસી વજહ સે હમેં તરહ તરહ કી પરેશાનિયોં કા સામના હૈ. કોઈ બીમાર હૈ તો કોઈ કર્ઝદાર, કોઈ ઘરેલૂ ના ચાકિયોં કા શિકાર હૈ તો કોઈ તંગદસ્ત વ બે રોઝગાર, કોઈ ઔલાદ કા તલબ ગાર હૈ તો કોઈ ના ફરમાન ઔલાદ કી વજહ સે બેઝાર. અલ ગરઝ હર એક કિસી ન કિસી મુસીબત મેં ગિરિફ્તાર હૈ. **અલ્લાહ** કરીમ કુરઆને પાક મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

وَمَاۤ اَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيْبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ اَيْدِيْكُمْ وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ ﴿۳۰﴾

(پ۲۵، الشوری:۳۰)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર તુમ્હેં જો મુસીબત પહોંચી વોહ ઉસ સબબ સે હૈ જો તુમ્હારે હાથોં ને કમાયા ઔર બહુત કુછ તો મુઆફ ફરમા દેતા હૈ.

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યકીનન દુન્યા વ આખિરત કી પરેશાનિયોં કા હલ **અલ્લાહ** પાક ઔર ઉસ કે **હબીબ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ફરમાં બરદારી મેં હૈ : **મન્કૂલ હૈ :** مَنْ كَانَ لِلّٰهِ كَانَ اللّٰهُ لَهٗ ـ યા'ની "જો શખ્સ **અલ્લાહ** પાક કા ફરમાં બરદાર બન જાતા હૈ તો **અલ્લાહ** પાક ઉસ કા કારસાઝ વ મદદગાર બન જાતા હૈ." (روح البیان ج۷ ص٦٤)

નમાઝ કી બરકતેં

મુસલ્માનોં કે લિયે સબ સે પહલા ફર્ઝ **નમાઝ** હૈ મગર અફસોસ, કે આજ હમારી મસ્જિદેં વીરાન હૈં. યકીનન **નમાઝ** દીન કા સુતૂન હૈ, **નમાઝ અલ્લાહ** કરીમ કી ખુશનૂદી કા સબબ હૈ, **નમાઝ** સે રહમત નાઝિલ હોતી હૈ, **નમાઝ** સે ગુનાહ મુઆફ હોતે હૈં, **નમાઝ** બીમારિયોં સે બચાતી હૈ, **નમાઝ** દુઆઓં કી કબૂલિય્યત કા સબબ હૈ, **નમાઝ** સે રોઝી મેં બરકત હોતી હૈ, **નમાઝ** અંધેરી કબ્ર કા ચરાગ હૈ, **નમાઝ** અઝાબે કબ્ર સે બચાતી હૈ, **નમાઝ** જન્નત કી કુન્જી હૈ, **નમાઝ** પુલ સિરાત કે લિયે આસાની હૈ, **નમાઝ** જહન્નમ કે અઝાબ સે બચાતી હૈ, **નમાઝ** મીઠે મીઠે આકા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી આંખોં કી ઠન્ડક હૈ, નમાઝી કો તાજદારે રિસાલત, શફીએ ઉમ્મત صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી શફાઅત નસીબ હોગી ઔર નમાઝી કે લિયે સબ સે બડી ને'મત યેહ હૈ કે ઈસે બરોઝે કિયામત **અલ્લાહ** પાક કા દીદાર હોગા.

બે નમાઝી કા નામ દોઝખ કે દરવાઝે પર

બે નમાઝી સે **અલ્લાહ** પાક નારાઝ હોતા હૈ. **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હૈ : જિસ ને કસ્દન (યા'ની જાન બૂઝ કર) નમાઝ છોડ દી, જહન્નમ કે દરવાઝે પર ઉસ કા નામ લિખ દિયા જાતા હૈ.

(حِلْیَۃُ الْاَولیاء ج۷ص۲۹۹حدیث۱۰۵۹۰)

સર કુચલને કી સઝા

"બુખારી શરીફ" મેં હૈ : શહન્શાહે ખૈરુલ અનામ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَان સે ફરમાયા : આજ રાત દો શખ્સ (યા'ની જિબ્રાઈલ વ મીકાઈલ عَلَیْہِمَا السَّلَام) મેરે પાસ આએ ઔર મુઝે

અર્ઝે મુકદ્દસ (યા'ની બૈતુલ મુકદ્દસ[1]) મેં લે આએ. મૈં ને દેખા કે **એક શખ્સ લૈટા હૈ ઔર ઉસ કે સિરહાને એક શખ્સ પથ્થર ઉઠાએ ખડા હૈ ઔર પૈ દર પૈ પથ્થર સે ઉસ કા સર કુચલ રહા હૈ, હર બાર કુચલને કે બા'દ સર ફિર ઠીક હો જાતા હૈ.** મૈં ને ઉન ફિરિશ્તોં સે કહા : سُبْحٰنَ اللّٰه ! યેહ કૌન હૈં ? ઉન્હોં ને અર્ઝ કી : આગે તશરીફ લે ચલિયે ! (મઝીદ મનાઝિર દિખાને કે બા'દ) ફિરિશ્તોં ને અર્ઝ કી : પહલા શખ્સ જો આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને દેખા (યા'ની જિસ કા સર કુચલા જા રહા થા) **યેહ વોહ થા જિસ ને કુરઆન પઢા ફિર ઉસ કો છોડ દિયા થા ઔર ફર્ઝ નમાઝોં કે વક્ત સો જાતા થા.** (بُخاری ج٤ ص٤٢٥ حدیث٧٠٤٧ مُلَخَّصاً)

કબ્ર મેં આગ કે શો'લે (હિકાયત)

એક શખ્સ કી બહન ફૌત હો ગઈ. જબ વોહ ઉસે દફ્ન કર કે લૌટા તો યાદ આયા કે રકમ કી થૈલી કબ્ર મેં ગિર ગઈ હૈ ચુનાન્ચે વોહ અપની બહન કી કબ્ર પર આયા ઔર ઉસ કો ખોદા તાકે થૈલી નિકાલ લે. ઉસ ને દેખા કે **બહન કી કબ્ર મેં આગ કે શો'લે ભડક રહે હૈં !** ઉસ ને જૂં તૂં કબ્ર પર મિટ્ટી ડાલી ઔર ગમગીન રોતા હુવા માં કે પાસ આયા ઔર પૂછા : પ્યારી અમ્મીજાન ! મેરી બહન કે આ'માલ કૈસે થે ? વોહ બોલી : બેટા ક્યૂં પૂછતે હો ? અર્ઝ કી : "મૈં ને અપની બહન કી કબ્ર મેં આગ કે શો'લે ભડકતે દેખે હૈં." યેહ સુન કર માં રોને લગી ઔર કહા : અફ્સોસ ! તેરી બહન **નમાઝ** મેં સુસ્તી કિયા કરતી થી ઔર નમાઝ કે અવકાત ગુઝાર કર પઢા કરતી થી (યા'ની નમાઝ કઝા કર કે પઢતી થી).

(مُکاشَفَةُ الْقُلوب ص ١٨٩)

مدینہ

1 : નુઝ્હતુલ કારી, જિ. 2, સ. 874

હૌલનાક કૂંવાં

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ નમાઝોં કો **કઝા** કર કે પઢને કી સઝા યેહ હૈ તો સિરે સે નમાઝ ન પઢને વાલોં કા કિસ કદર ખૌફનાક અન્જામ હોગા ! **યાદ રખિયે !** જો કોઈ જાન બૂઝ કર નમાઝ કો કઝા કર કે પઢેગા વોહ "વૈલ" કા મુસ્તહિક (યા'ની હકદાર) હૈ. **વૈલ** જહન્નમ મેં એક ખૌફનાક વાદી હૈ જિસ કી સખ્તી સે ખુદ જહન્નમ ભી પનાહ માંગતા હૈ. નીઝ જહન્નમ મેં એક "ગય" નામી વાદી હૈ ઉસ કી ગરમી ઔર ગહરાઈ સબ સે ઝિયાદા હૈ ઉસ મેં એક **હોલનાક કૂંવાં** હૈ જિસ કા નામ "હબ હબ" હૈ, જબ જહન્નમ કી આગ બુઝને પર આતી હૈ **અલ્લાહ** પાક ઉસ કૂંએં કો ખોલ દેતા હૈ જિસ સે વોહ બ દસ્તૂર ભડક્ને લગતી હૈ, **યેહ હોલનાક કૂંવાં બે નમાઝિયોં, ઝાનિયોં, શરાબિયોં, સૂદખોરોં ઔર માં બાપ કો ઈઝા દેને વાલોં કે લિયે હૈ.**

(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 434 મુલખ્ખસન)

જહન્નમ મેં જાને કા હુક્મ

મન્કૂલ હૈ કે કિયામત કે દિન એક શખ્સ કો **અલ્લાહ** પાક કી બારગાહ મેં ખડા કિયા જાએગા, **અલ્લાહ** તબારક વ તઆલા ઉસે જહન્નમ મેં જાને કા હુક્મ ફરમાએગા. વોહ અર્ઝ કરેગા : **યા અલ્લાહ** પાક ! મુઝે કિસ લિયે જહન્નમ મેં ભેજા જા રહા હૈ ? ઈર્શાદ હોગા : "નમાઝોં કો ઉન કા વક્ત ગુઝાર કર પઢને ઔર મેરે નામ કી ઝૂટી કસમેં ખાને કી વજહ સે." (مُكاشَفَةُ الْقُلوب ص۱۸۹)

બે નમાઝી કી સોહબત સે બચો !

મેરે આકા આ'લા હઝરત, **ઈમામ અહમદ રઝા ખાન**

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن નમાઝ તર્ક કરને કે અઝાબ ઔર બે નમાઝી કી સોહબત મેં બૈઠને કી મુમાનઅત કરતે હુએ "ફતાવા રઝવિય્યા" (મુખર્રજા) જિલ્દ 9 સફહા 158 તા 159 પર ફરમાતે હૈં : **જિસ ને કસ્દન** (યા'ની જાન બૂઝ કર) **એક વક્ત કી** (નમાઝ) **છોડી હઝારોં બરસ જહન્નમ મેં રહને કા મુસ્તહિક હુવા,** જબ તક તૌબા ન કરે ઔર ઉસ કી કઝા ન કર લે, મુસલ્માન અગર ઉસ કી ઝિન્દગી મેં ઉસે (યા'ની ઉસ બે નમાઝી કો) યક લખ્ત (યા'ની બિલ્કુલ) છોડ દેં ઉસ સે બાત ન કરેં, ઉસ કે પાસ ન બૈઠેં, તો ઝરૂર વોહ (બે નમાઝી) ઈસ (બાયકાટ) કા સઝાવાર (યા'ની લાઈક) હૈ. (બે નમાઝી કી સોહબત સે બચને કી તાકીદ મઝીદ કરતે હુએ સય્યિદી આ'લા હઝરત ને કુરઆની આયત પેશ કી હૈ ચુનાન્ચે લિખતે હૈં કે) **અલ્લાહ** પાક ફરમાતા હૈ :

وَ اِمَّا یُنْسِیَنَّكَ الشَّیْطٰنُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرٰى مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِیْنَ ﴿۶۸﴾

(پ۷، الانعام:۶۸)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર જો કહીં તુઝે શૈતાન ભુલાવે તો યાદ આએ પર ઝાલિમોં કે પાસ ન બૈઠ.

"તફસીરાતે અહમદિય્યહ" મેં ઈસ આયતે મુબારકા કે તહ્ત લિખા હૈ : યહાં ઝાલિમીન સે મુરાદ કાફિરીન, મુબ્તદિઈન યા'ની ગુમરાહ વ બદ દીન ઔર ફાસિકીન હૈં. (تفسیرات احمدیه ص۳۸۸)

કઝા ઉમ્રી કા તરીકા

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હમેશા નમાઝે બા જમાઅત કા એહતિમામ કીજિયે હરગિઝ કોતાહી ન ફરમાઈયે ઔર مَعَاذَاللّٰه જિન કે ઝિમ્મે **કઝા નમાઝેં** હૈં સચ્ચી તૌબા કર કે ફૌરન અદા કરને કી તરકીબ કરેં. ઈસ ઝિમ્ન મેં **"મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત"** હિસ્સએ અવ્વલ સફહા 125 તા 127 સે **અર્ઝ** વ **ઈર્શાદ** મુલાહઝા ફરમાઈયે : બા'ઝ હાઝિરીન ને **અર્ઝ**

કિયા કે હુઝૂર દુન્યવી મકરૂહાત ને ઐસા ઘેરા હૈ કે રોઝ ઇરાદા કરતા હૂં આજ **કઝા નમાઝેં** અદા કરના શુરૂઅ કર દૂંગા મગર નહીં હોતા ! ક્યા યૂં અદા કરૂં કે પહલે તમામ નમાઝેં ફજ્ર કી અદા કર લૂં ફિર ઝોહ્ર કી ફિર ઔર અવકાત કી, તો કોઈ હરજ હૈ ? મુઝે યેહ ભી યાદ નહીં કે કિતની નમાઝેં **કઝા** હુઈ હૈં ઐસી હાલત મેં ક્યા કરના ચાહિયે ? **ઇર્શાદ :** કઝા નમાઝેં જલ્દ સે જલ્દ અદા કરના લાઝિમ હૈ, ન મા'લૂમ કિસ વક્ત મૌત આ જાએ, ક્યા મુશ્કિલ હૈ કે **એક દિન કી બીસ રકઅતેં** હોતી હૈં (યા'ની ફજ્ર કી દો રકઅત ફર્ઝ ઔર ઝોહ્ર કી ચાર ફર્ઝ ઔર અસ્ર કી ચાર ફર્ઝ ઔર મગરિબ કી તીન ફર્ઝ ઔર ઇશા કી સાત રકઅત યા'ની ચાર ફર્ઝ ઔર તીન વિત્ર વાજિબ) ઇન નમાઝોં કો સિવાએ તુલૂઅ વ ગુરૂબ વ ઝવાલ કે (કે ઇસ વક્ત સજ્દા વ નમાઝ ના જાઇઝ વ ગુનાહ હૈ) હર વક્ત અદા કર સકતા હૈ ઔર ઇખ્તિયાર હૈ કે પહલે ફજ્ર કી સબ નમાઝેં અદા કર લે, ફિર ઝોહ્ર, ફિર અસ્ર, ફિર મગરિબ, ફિર ઇશા કી યા સબ નમાઝેં સાથ સાથ અદા કરતા જાએ ઔર ઇન કા ઐસા હિસાબ લગાએ કે તખ્મીને (યા'ની અન્દાઝે) મેં બાકી ન રહ જાએં ઝિયાદા હો જાએં તો હરજ નહીં ઔર વોહ સબ બ કદરે તાકત રફ્તા રફ્તા જલ્દ અદા કર લે, કાહિલી ન કરે. જબ તક ફર્ઝ ઝિમ્મે પર બાકી રહતા હૈ કોઈ નફ્લ કબૂલ નહીં કિયા જાતા. નિય્યત ઇન નમાઝોં કી ઇસ તરહ હો મસલન **સો બાર કી ફજ્ર કઝા** હૈ તો હર બાર યૂં કહે કે "સબ સે પહલે જો ફજ્ર મુઝ સે કઝા હુઈ" હર દફ્આ યેહી કહે. યા'ની જબ એક અદા હુઈ તો બાકિયોં મેં જો સબ સે પહલી હૈ. ઇસી તરહ **ઝોહ્ર** વગૈરા હર નમાઝ મેં નિય્યત કરે. જિસ પર બહુત સી નમાઝેં

કઝા હોં ઉસ કે લિયે સૂરતે તખ્ફીફ (યા'ની કમી કી સૂરત) ઔર જલ્દ અદા હોને કી યેહ હૈ કે ખાલી રક્અતોં (યા'ની ઝોહ્ર, અસ્ર વ ઈશા કી આખિરી દો ઔર મગરિબ કે ફર્ઝ કી તીસરી રક્અત) મેં બજાએ અલ હમ્દ શરીફ કે તીન બાર **سُبْحٰنَ اللّٰه** કહે, અગર એક બાર ભી કહ લેગા તો ફર્ઝ અદા હો જાએગા નીઝ તસ્બીહાતે રુકૂઅ વ સુજૂદ મેં સિર્ફ એક એક બાર **سُبْحٰنَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى** ઔર **سُبْحٰنَ رَبِّيَ الْعَظِيْم** પઢ લેના કાફી હૈ. **તશહ્હુદ** કે બા'દ દોનોં દુરૂદ શરીફ કે બજાએ **اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ** . **વિત્રોં** મેં બજાએ દુઆએ કુનૂત કે **رَبِّ اغْفِرْلِيْ** કહના કાફી હૈ. તુલૂએ આફ્તાબ કે બીસ મિનટ બા'દ ઔર ગુરૂબે આફ્તાબ સે બીસ મિનટ કબ્લ (તક) નમાઝ અદા કર સકતા હૈ. ઈસ સે પહલે યા ઈસ સે બા'દ (યા'ની તુલૂઅ વ ગુરૂબ કે મુત્તસિલ બીસ બીસ મિનટોં મેં) ના જાઈઝ હૈ. હર ઐસા શખ્સ જિસ કે ઝિમ્મે નમાઝેં બાકી હૈં છુપ કર પઢે કે ગુનાહ કા એ'લાન જાઈઝ નહીં. (યા'ની યેહ ઝાહિર કરના ગુનાહ હૈ કે મુઝ પર કઝા નમાઝેં હૈં યા મૈં કઝા નમાઝેં પઢ રહા હૂં વગૈરા)

(**ઈસી** સિલ્સિલે મેં સય્યિદી આ'લા હઝરત ને મઝીદ ઈર્શાદ ફરમાયા) અગર કિસી શખ્સ કે ઝિમ્મે **તીસ** યા **ચાલીસ** સાલ કી નમાઝેં હૈં વાજિબુલ અદા, ઉસ ને અપને ઉન ઝરૂરી કામોં કે ઈલાવા જિન કે બિગૈર ગુઝર નહીં કારોબાર તર્ક કર કે પઢના શુરૂઅ કિયા ઔર પક્કા ઈરાદા કર લિયા કે કુલ નમાઝેં અદા કર કે (હી) આરામ લૂંગા ઔર ફર્ઝ કીજિયે ઈસી હાલત મેં એક મહીને યા એક દિન હી કે બા'દ ઉસ કા ઈન્તિકાલ હો જાએ તો **અલ્લાહ** પાક અપની રહમતે કામિલા સે ઉસ કી સબ નમાઝેં અદા કર દેગા. **قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى** : (યા'ની **અલ્લાહ** પાક ફરમાતા હૈ :)

وَمَنْ يَّخْرُجْ مِنْۢ بَيْتِهٖ مُهَاجِرًا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ اَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ؕ

(پ۵، النساء:۱۰۰)

તરજમએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર જો અપને ઘર સે નિકલા **અલ્લાહ** વ રસૂલ કી તરફ હિજરત કરતા ફિર ઉસે મૌત ને આ લિયા તો ઉસ કા સવાબ **અલ્લાહ** કે ઝિમ્મે પર હો ગયા.

ઉમ્ર મેં છૂટી હૈ ગર કોઈ નમાઝ — જલ્દ અદા કર લે તૂ આ ગફલત સે બાઝ
કર લે તૌબા રબ કી રહમત હૈ બડી — કબ્ર મેં વરના સઝા હોગી કડી

(વસાઈલે બખ્શિશ (મુરમ્મમ), સ. 712, 713)

ગાફિલ દરઝી (મદની બહાર)

એક ઈસ્લામી ભાઈ ઉન દિનોં પંજાબ મેં દરઝી કા કામ કરતે થે, કિરદાર **مَعَاذَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ** ઈન્તિહાઈ ખરાબ થા, નમાઝ કી બિલ્કુલ તૌફીક ન થી, લડાઈ ભિડાઈ તક્રીબન રોઝમર્રા કા મા'મૂલ થા, ઝૂટ, ગીબત, વા'દા ખિલાફી, ગાલમ ગલોચ, ચોરી, બદ નિગાહી, ફિલ્મેં ડિરામે દેખના, ગાને બાજે સુનના, રાહ ચલતી લડકિયોં સે છેડખાની કરના, માં બાપ કો સતાના, અલ ગરઝ વોહ કૌન સી બુરાઈ થી જો ઉન મેં ન થી. ઉન કી બદ આ'માલિયોં સે તંગ આ કર ઘર વાલોં ને ઉન્હેં બાબુલ મદીના (કરાચી) ભેજ દિયા. ઉન્હોં ને બાબુલ મદીના (કરાચી) કે એક કારખાને મેં મુલાઝમત ઈખ્તિયાર કર લી, વહાં લડકિયાં ભી કામ કરતી થીં, ઈસ લિયે આદતેં મઝીદ બિગડ ગઈ. એક રોઝ ઉન કો પતા ચલા, કે ઉન કે મામૂઝાદ ભાઈ દા'વતે ઈસ્લામી કે **જામિઅતુલ મદીના** (ગુલિસ્તાને જૌહર, બાબુલ મદીના) મેં દર્સે નિઝામી કર રહે હૈં. વોહ ઉન સે મિલને પહોંચે તો વોહ ઈન્તિહાઈ પુર તપાક તરીકે સે ઉન સે મિલે, ઉન્હોં ને ઈન્ફિરાદી

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં **50** બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે મુસા-ફહા કરૂં(યા'ની હાથ મિલાઊં)ગા. (ابن بشكوال)

કોશિશ કરતે હુએ ઉન્હેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કે હફ્તાવાર **સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** કી દા'વત પેશ કી જો ઉન્હોં ને કબૂલ કર લી. જબ ઈજતિમાઅ મેં હાઝિર હુએ તો વહાં કિસી ને **મક્તબતુલ મદીના** કે રસાઈલ **"બુઢ્ઢા પુજારી"** ઔર **"કફન ચોરોં કે ઈન્કિશાફાત"** ઉન્હેં તોહફે મેં દિયે. કિયામ ગાહ પર આ કર જબ ઉન્હોં ને વોહ રિસાલે પઢે તો પહલી બાર યેહ એહસાસ હુવા, કે વોહ અપની ઝિન્દગી બરબાદ કર રહે હૈં, اَلْحَمْدُ لِلّٰه ઉન્હોં ને ઉસી વક્ત ગુનાહોં સે **તૌબા** કી ઔર પન્જ વક્તા **બા જમાઅત નમાઝ** પઢને કી નિય્યત કર લી ઔર હર જુમે'રાત પાબન્દી કે સાથ ફૈઝાને મદીના (બાબુલ મદીના) મેં હોને વાલે **સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** મેં શિર્કત કરને લગે. સિલ્સિલએ આલિયા કાદિરિય્યા રઝવિય્યા મેં દાખિલ હો કર **ગૌસે પાક** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કે મુરીદ ભી બન ગએ. મામૂઝાદ ભાઈ કી ઈન્ફિરાદી કોશિશ કી બરકત સે **મદની કાફિલે** મેં સફર કી ભી સઆદત હાસિલ હુઈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત કી બરકત સે વોહ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે **મદની માહોલ** સે વાબસ્તા હો ગએ ઔર જામિઅતુલ મદીના મેં **દર્સે નિઝામી** કરને કે લિયે દાખિલા લે લિયા.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

યેહ રિસાલા પઢ લેને કે બા'દ સવાબ કી નિય્યત સે કિસી કો દે દીજિયે

ગમે મદીના, બકીઅ,
મગ્ફિરત ઔર બે હિસાબ
જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં આકા
કે પડોસ કા તાલિબ

10 શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ 1439 સિ.હિ.
27-04-2018

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : બરોઝે કિયામત લોગોં મેં સે મેરે કરીબ તર વોહ હોગા જિસ ને દુન્યા મેં મુઝ પર ઝિયાદા દુરૂદે પાક પઢે હોંગે. (ترمذی)

مآخذ ومراجع

كتاب	مطبوعہ	كتاب	مطبوعہ
قران		عمدۃ القاری	دار الفکر بیروت
تفسیر طبری	دار الکتب العلمیۃ بیروت	نزھۃ القاری	فرید بک اسٹال مرکز الاولیا لاہور
روح المعانی	دار احیاء التراث العربی بیروت	مکاشفۃ القلوب	دار الکتب العلمیۃ بیروت
روح البیان	دار احیاء التراث العربی بیروت	راحت القلوب	دہلی
تفسیرات احمدیہ	پشاور	تذکرۃ الواعظین	پشاور
بخاری	دار الکتب العلمیۃ بیروت	شرح الصدور	مرکز اہلسنّت برکات رضا الہند
الفردوس	دار الکتب العلمیۃ بیروت	بہارِ شریعت	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
حلیۃ الاولیاء	دار الکتب العلمیۃ بیروت	وسائل بخشش	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی

ફેહરિસ

ઉન્વાન	સફ્હા	ઉન્વાન	સફ્હા
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત	1	કબ્ર મેં દફન ન હોં તબ ભી જઝા વ સઝા કા સિલ્સિલા હોતા હૈ	7
﴾1﴿ એક કફન ચોર કી આપબીતી (હિકાયત)	1	બરઝખ કે મા'ના	7
આગ કી ઝન્જીરેં	2	અઝાબે કબ્ર કા કુરઆન સે સુબૂત	7
કાલા મુર્દા	2	મુનાફિકીન કી રુસ્વાઈ	9
કબ્ર મેં બાગ	3	અઝાબે કબ્ર કા હદીસ સે સુબૂત	9
﴾2﴿ પાંચ કબ્રેં (હિકાયત)	3	હમ ક્યૂં પરેશાન હૈં ?	10
શરાબી કા અન્જામ	4	નમાઝ કી બરકતેં	11
ખિન્ઝીર નુમા મુર્દા	4	બે નમાઝી કા નામ દોઝખ કે દરવાઝે પર	11
આગ કી કીલેં	4	સર કુચલને કી સઝા	11
આગ કી લપેટ મેં	5	કબ્ર મેં આગ કે શો'લે (હિકાયત)	12
જવાની મેં તૌબા કા ઈન્આમ	5	હોલનાક કૂંવાં	13
﴾3,4﴿ ખોપડી મેં સીસા ભરા હુવા થા (હિકાયત)	5	જહન્નમ મેં જાને કા હુક્મ	13
﴾5﴿ પુર અસરાર અન્ધા (હિકાયત)	6	બે નમાઝી કી સોહબત સે બચો !	13
		કઝા ઉમ્રી કા તરીકા	14
		ગાફિલ દરઝી (મદની બહાર)	17